

УДК 37.01
Т19

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Тарасова О. С.

Т19 Мій конспект. 5-й рік життя. Осінь / О. С. Тарасова. —
Х. : ВГ «Основа», 2018. — 136 с. — (Серія «Заклад дошкіль-
ної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-33471-7.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 5-го року життя. Конспекти занять складено на навчальний рік (за порами року) за блочно-тематичним принципом планування та розроблено відповідно до вимог і завдань Базового компонента дошкільної освіти, освітньої програми розвитку дітей від 2 до 7 років «Дитина».

Задля зручності використання розробки кожного заняття розміщено на окремих аркушах. Береги для записів дадуть змогу творчому вихователю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять.

Посібник буде корисним вихователям дітей п'ятого року життя, вихователям-методистам закладів дошкільної освіти.

УДК 37.01

ISBN 978-617-00-3471-7

© Тарасова О. С., 2018
© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2018

ЗМІСТ

Передмова	4	Число 4. Цифра 4. Орієнтування у просторі	69
Перспективне тематичне планування освітнього процесу дітей 5-го року життя на вересень-листопад навчального року	4	Кількісна та порядкова лічба. Число 4. Цифра 4. Геометричні фігури	71
Освітня лінія «Дитина в соціумі»	5	Число 5. Цифра 5. Лічба в межах від 1 до 5. Геометричні фігури	73
Мій настрій	5	Лічба в межах від 1 до 5. Порівняння предметів заввишки	75
Ми та наші емоції	7	Освітня лінія «Мовлення дитини»	77
Допомога мешканцям планети Крук	9	До нас прийшла новенька	77
Чекаємо на гостей	11	Яка іграшка найкраща?	79
Бережимо природу рідної місцини	13	Що я відчуваю, коли за осінню спостерігаю	81
Мій рідний край	15	Етична бесіда «Що — добре, а що — погано».	83
Ми — нащадки козацького роду	17	Зустрічаємо гостей	85
Хусточка-хустина — оберіг для дівчини	19	Добре словечко гріє сердечко. За творами Василя Сухомлинського	87
Від зернини до паляниці	21	Батьківщина — то найкращий край	89
Посилка із села.	23	А в садочку нашому добре жити, вчитися рідний край любити	91
Продукти харчування та вітаміни	25	Переказування оповідання Василя Сухомлинського «Ледача подушка».	93
Спостереження за працею двірника	27	Наша Батьківщина — рідна Україна	95
Зими не чекай, восени запаси збирай	29	Слухання вірша Тараса Шевченка «Зацвіла в долині червона калина»	97
Про що клопочуть люди восени?	31	У кого козаки мудрості набиралися — скарби народної творчості	99
У країні хлопчиків та дівчаток	33	Осінь подорож	101
Я і моє ім'я	35	Як півник працював і калачі смакував	103
Чим ми дихаємо	37	«Ходить гарбуз по городу...»	105
Помічники	39	Слухання вірша Степана Сокирко «Жовтень»	107
Освітня лінія		Червонясте, золотисте опадає з дерев листя	109
«Дитина у природному довкіллі»	41	Складання описової розповіді за картинкою «Осінній день»	111
Екскурсія — огляд квітника в дитячому садку	41	Осінь — золота пора. Читання оповідання Василя Сухомлинського «Осінь принесла золоті стрічки»	113
Осінь, осінь, листя жовте	43	Як звірі у казках до зими готуються?	115
Ліс повний див	45	Я і моє ім'я	117
Куточок природи в дитячому садку	47	Діток у дитсадку, ніби зернят у колоску!	119
Екскурсія до осіннього парку	49	Мій друг. Складання описової розповіді	121
Щоб всього доволі мати, слід добре працювати	51	Країна емоцій	123
Ходить осінь листопадом, жовте листя стелить садом	53	Про мене і те, що я вмю	125
Де живе водичка?	55	Здоровий спосіб життя	127
Дикі тварини восени	57	Будиночок для язичка	129
Освітня лінія		Веселий язичок	131
«Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі»	59	Література та інтернет-ресурси	135
Геометричні фігури. Групування предметів	59		
Лічба в межах від 1 до 3	61		
Цифри 1, 2, 3. Орієнтування в часі	63		
Рівність та нерівність груп предметів. Величина предметів	65		
Порівняння суміжних чисел. Орієнтування в просторі	67		

ПЕРЕДМОВА

Педагогам закладів дошкільної освіти важливо опанувати сучасні підходи до організації освітнього процесу на засадах особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходу з урахуванням принципу дитиноцентризму. Реалізація інваріантної та варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти, сучасний інформаційний простір передбачають надзвичайну насиченість змісту освітнього процесу. Нормативні документи, зокрема наказ Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», визначають особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в сучасних умовах.

Пропонований посібник містить орієнтовані конспекти занять з дітьми 5-го року життя за темами на весь навчальний рік. До кожного заняття визначено мету, словник, матеріал та орієнтовний план проведення заняття. Нова Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» спрямовує педагогів допомогти дитині сформуватись як особистість, тому змістова наповненість занять спрямована на розвиток інтересу до пізнання, активності, допитливості, розвиток бажання взаємодіяти та спілкуватись зі світом довкола.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» авторка розробила перспективне планування відповідно до максимальної кількості занять на тиждень для дітей 5-го року життя:

- ознайомлення із соціумом — 2;
- ознайомлення з природним довкіллям — 1;
- логіко-математичний розвиток — 1;
- розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування — 3.

Слід зазначити, що це максимально допустима кількість занять. Зменшити її можна через реалізацію принципу інтегрування. Також слід урахувати передбачений час на педагогічне діагностування та канікули. Назви занять у розкладі мають відповідати зазначеним у згаданому наказі.

ПЕРСПЕКТИВНЕ ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ ДІТЕЙ 5-го РОКУ ЖИТТЯ НА ВЕРЕСЕНЬ-ЛИСТОПАД НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Місяць	Тема блоку	Тиждень	Тема тижня
Вересень	Педагогічне діагностування	I	
		II	
	Ми маленькі дошкільнята	III	Що я відчуваю
		IV	Етикет для малят
Жовтень	Україна — моя Батьківщина	I	Мій рідний край
		II	Ми діти козацького роду
	Дарунки осені	III	Добрі осінні справи
		IV	Канікули
Листопад	Золота осінь	I	Осінь пізня вже настала
		II	Хто як зиму зустрічає
	Я та мої друзі	III	Про тебе і про мене
		IV	Органи мого тіла

ОСВІТНЯ ЛІНІЯ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Дата _____

Група _____

Тема. Мій настрій

Мета: навчати дітей розуміти та розрізняти емоційні стани, володіти емоційними реакціями, поглиблювати власні емоції; розвивати комунікативні вміння та навички через емоційний характер спілкування, емоційну сферу, мислення, увагу, уявлення; виховувати доброзичливе ставлення до довкілля.

Матеріал: набір картин казкових героїв та розрізні малюнки різних емоційних станів (за кількістю дітей), альбоми, олівці, зображення портретів-домальовок (за кількістю дітей), паперові пелюстки (на кожную дитину).

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Вихователь. Малята, доброго ранку! Пропоную привітати одне одного дуже незвично.

» Дидактична гра-привітання «Посмішка»

Правила гри. Діти утворюють та замикають коло, торкаючись одне одного рукою або плечем. Дивлячись в очі одне одному, посміхаються і кажуть:

Ми сонцю скажемо: «Здрастуй!».
Ми скажемо небу: «Здрастуй!»
Нехай ранок буде ясным!»

— Діти, який у вас настрій? А який ще може бути настрій? (Відповіді дітей.)
Сьогодні я пропоную вам відвідати Країну емоцій.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

» Розповідь вихователя з елементами бесіди «Настрій та емоції»

— Настрій — це емоційний стан людини. Емоції відображаються на обличчі за допомогою очей, рота, брів.

Якщо людина здорова і спокійна, у неї гарний настрій. Настрій буває радісним чи сумним, добрим чи злим, піднесеним чи пригніченим.

» Питання для обговорення

- Що таке настрій?
- Яким він буває?
- Чому настрій буває різним?
- Діти, із яким настроєм ви сьогодні прийшли до садочка?
- Як можна дізнатися, який настрій у людини?
- Діти, коли я йшла у садочок, то зустріла веселих чоловічків. Вони передали вам картинки і пропонують із ними пограти.

» Дидактична гра «Відгадай настрій»

Правила гри. Дітям роздають розрізні малюнки різних емоційних станів гномів та пропонують назвати настрій кожного з них. Вихователь називає настрій, а малята показують картки з відповідним зображенням гномика.

— Діти, гномики хочуть подружитися. Розфарбуйте гномика, із яким ви хотіли б дружити.

» Дидактична вправа «Мій настрій»

Опис вправи. Дітям роздають зображення обличч гномів і кольорові олівці та пропонують розфарбувати малюнок відповідно до настрою.

— Діти, гномики грали та веселились, аж поки не посварились. Допоможімо їм помиритися.

» Читання мирилки «Грались, грались, розважались»

Грались, грались, розважались,
Веселились і сміялись.
Потім раптом посварились,
Сіли, стихли, зажурились.
Годі, годі сумувати!
Соромно ворогувати!
Не злостуй і схаменись,
Та до мене посміхнись.
Дам тобі назустріч руку.
Проженемо сварку-муку.
Настрій радісний, веселий
Хай панує у оселі.

— Гномики знову подружились і готові разом грати.

» Фізкультхвилинка «Я іду, іду, іду...»

Я іду, іду, іду,
(Ходять по килимку.)
Друга я собі знайду.
(Утворюють пари.)
— Друже, разом ми пограймо!
(Кружляють у парі підстрибуючи.)
Згоден? Отже, вирушаймо!
(Ідуть по колу парами.)

— Діти, гномики хочуть дізнатися ваші думки про різні емоції. Розкажіть їм.

» Дидактична гра «Закінчи думку».

Правила гри. Дітям пропонують закінчити речення, висловлюючи свою думку про емоції.

Варіанти для гри

- Коли в мене гарний настрій, я...
- Коли в мене поганий настрій, я...
- Гарний настрій допомагає мені...
- Коли я хворію, то...
- Коли я з мамою та татом, я...

— Діти, подаруймо на згадку гномам малюнки ваших улюблених справ.

» Творче завдання «Улюблена справа»

Опис вправи. Діти в альбомах малюють свої улюблені справи та людей, із якими полюбляють їх виконувати. Вихователь демонструє всі роботи малят та звертає увагу на те, як багато гарних справ роблять діти.

III. ПІДСУМОК

— Діти, який настрій подобається вам найбільше? Щоб він завжди був гарним, складімо квітку настрою групи.

» Дидактична вправа «Квітка настрою»

Опис вправи. Діти підходять по черзі до дошки, називають настрій та виставляють свою пелюстку на дошці, утворюючи квітку.

Тема. Ми та наші емоції

Дата _____

Група _____

Мета: продовжувати навчати дітей розрізняти різні емоційні стани — радість, злість, страх; поглиблювати вміння розпізнавати емоції за інтонацією, мімікою, жестами, позою; навчати поводитись у різних ситуаціях; розвивати вміння розуміти свої почуття; продовжувати розвивати вміння слухати співбесідника, уявлення, виразність мови і рухів; виховувати бажання допомагати іншим.

Матеріал: поливальниця, лялька Лісовичок, картинки людей з різними емоціями, аудіозапис музики Петра Чайковського «Вальс квітів» для таночку квітів, дзеркала (*на пару дітей*), м'яч.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Вихователь. Діти, я хочу подарувати вам гарний настрій та багато усмішок. Поверніться одне до одного і подаруйте посмішку.

» Гра-привітання «Посмішка»

Усміхнімося всім навколо —
Небу, сонцю, квітам, людям —
І тоді обов'язково
День для вас привітним буде!

— Малята, коли в мене поганий настрій, я його поліпшую, дивлячись на квіти. Уявімо, як можна радіти разом із квіточками.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

» Психогімнастика «Чарівні квіти»

— У чарівному лісі ростуть чарівні квіти. Чарівні вони тому, що вміють розмовляти і рухатися. Вони, як і діти, дуже люблять грати й пустувати. Квіти ці дуже красиві. А які квіти ви знаєте? (*Відповіді дітей.*)

— Хочете стати чарівними квітами? Тоді уявіть себе зернятками та прильньте до землі (*Діти присідають.*) Я поллю вас чарівною водою.

Педагог удає, що поливає дітей водою під музичний супровід.

— Ви перетворюєтеся на квіти.

Діти повільно піднімаються, піднімаючи руки через сторони вгору, та хитаються.

— Ти, чарівна водице, лийся на голівки. Перетворюй цих діток на різні квіточки. Чари спрацювали! Ой, на які красиві квіти ви перетворилися! Пелюстки ніжні, різного кольору, стеблинки тонкі, гнучкі! Погойдайте голівками, спробуйте, як гнеться ваша стеблинка, поверніть пальчиками-листочками. Квіточки наповнюють серця радістю. Я запрошую всі квіти на бал.

» Дидактична вправа «Квіти радості»

Опис вправи. Діти під музику «Вальс квітів» кружляють по килимку. Вихователь пропонує утворити спільний квітковий хоровод. Малята утворюють коло і виконують танцювальні рухи. Кожна дитина вигадує свої рухи.

— Зараз я тричі плесну в долоні, тоді ви знову станете дітьми — розумними і добрими. До нас із Країни чарівних квітів завітав Лісовичок. Він оберігає природу. Чомусь Лісовичок засмучений. Він хоче дізнатися, що таке настрій. Ми вже знаємо про різні настрої, тому можемо вигадати казку про нього та розповісти її Лісовичкові.

» Творча гра «Вигадай казку»

Правила гри. Вихователь спочатку повторює з дітьми назви різних емоційних станів, демонструючи відповідні зображення людей. Після повторення

емоцій дітям пропонують придумати спільну казку. Усі утворюють коло. Лісовичок починає розповідати історію. Діти по черзі продовжують розповідь. Він звертає увагу на настрій персонажів, на те, що саме викликало цей настрій. Якщо дитині важко відповісти на питання, група їй допомагає.

— Ми дружні малята. Покажімо, як уміємо дружно виконувати вправи.

» Фізкультхвилинка «Дружба»

Діти виконують рухи за змістом вірша.

Ми всі вміємо дружити,
Разом хоровод водити,
Танцювати і співати,
Руки вгору піднімати.
Вміємо ми присідати
І рівненько вставати.
Повороти вправо-вліво
Робимо ми всі уміло.
Рученятами малюємо ми сонечко,
Яке всміхається нам у віконечко.
Ніжками швиденько затупочемо,
Бо дружити з усіма ми хочемо.

— Лісовичок підготував для вас цікаву гру.

» Дидактична гра «Я відчуваю»

Правила гри. Діти шикуються в шеренгу. Педагог від імені Лісовичка кидає кожному з них м'яку іграшку і ставить запитання.

- Що ти відчуваєш, якщо до тебе завітали гості?
- Що ти відчуваєш, якщо в іншої дитини іграшка краща, ніж у тебе?
- Що ти відчуваєш, якщо мама тебе сварить?
- Діти, а чи вмієте ви розпізнавати емоції без слів?

» Дидактична вправа «Відгадай»

Опис вправи. Вихователь пропонує дітям утворити коло. У середину кола запрошують одну дитину. Педагог шепоче їй на вухо назву емоції, а малюк мімікою, жестами демонструє її. Коли діти відгадають емоцію, вихователь пропонує виразити її словами.

— У Лісовика є чарівне дзеркало, із яким також можна пограти.

» Дидактична гра «Дзеркало»

Правила гри. Лісовичок пропонує дітям утворити пари. Одна дитина стає «дзеркалом» і отримує від Лісовичка картку, на якій зображено певний емоційний стан. Необхідно показати іншій дитині емоцію, не називаючи її. Дитина, яка дивиться у «дзеркало», відгадує настрій і відтворює його. Решта дітей відгадують емоцію.

III. ПІДСУМОК

- Малята, ви сьогодні добре попрацювали.
- Чи запам'ятав Лісовичок емоції? Які саме?
- Як потрібно поводитися, аби не псувався настрій?

Тема. Допомога мешканцям планети Крук

Дата _____

Група _____

Мета: удосконалювати уявлення дітей про людські чесноти; навчати розуміти та враховувати думку інших; формувати бажання виконувати корисні справи; навчати відрізняти добре й погане; розвивати увагу, зв'язне мовлення, культуру спілкування, мислення; виховувати любов до планети Земля та доброзичливе ставлення до людей.

Матеріал: аркуші паперу, олівці, аудіозапис спокійної музики, мультимедійний екран, червона і синя сигнальні картки (на кожному дитині), іграшкова відеокамера, сюжетні картинки про вчинки людей, мікрофон.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Гра-привітання «Добринка»

Вихователь

Доброго ранку, доброго дня

Бажаєте ви, бажаю вам я.

Хай плещуть долоньки, тупають ніжки,

Працюють голівки та сяють усмішки!

— Сьогодні, діти, сталося дещо незвичайне. До садочка надійшла відеотелеграма.

Вихователь демонструє на мультимедійному екрані звернення жителів планети Крук.

Діти, здрастуйте! Ми — жителі планет Крук благаємо вас про допомогу. Наша планета може загинути через те, що ми не вміємо розрізняти добре і погане, не знаємо, як це — бути лагідним і добрим або сварливим та злим. Допоможіть нам визначитися і врятувати наш космічний дім!

— Друзі, пропоную створити відеофільм із нашими порадами і надіслати його нашим новим друзям із цікавої планети Крук. Я вмикаю відеокамеру. Ми розпочинаємо.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

» Бесіда «Вчинки, якими можна пишатися, а яких цуратися»

Запитання до бесіди

— Як ви вважаєте, люди повинні бути лагідними і добрими чи злими й сварливими?

— Чи зустрічали ви добрих, лагідних людей?

— Чим ці люди сподобалися вам?

— Чи вважаєте себе добрими?

— Пропоную вам пограти та знайти добро.

» Дидактична гра «У якому вчинку живе добро?»

Правила гри. Вихователь називає вчинки, а діти мають визначити, які з них є добрими, а які — ні. Діти визначають вчинки за допомогою сигнальних карток. Якщо вчинок гарний, піднімають червону картку, а якщо ні — синю.

Варіанти для гри

- Кого-небудь ображати;
- захищати слабкого;
- когось обдурити;
- поважати старших;
- не ділитися іграшками;
- допомагати рідним;
- берегти природу;

- зламати гілочку;
- поділитися цукерками тощо.

— Коли людина робить гарні вчинки, то й почувається добре. Зараз я у вас візьму інтерв'ю.

» Інтерактивна гра «Інтерв'ю»

Правила гри. Вихователь бере мікрофон, підходить по черзі до дітей і ставить їм запитання. Діти відповідають, продовжуючи фразу.

Варіанти для гри

- Я щасливий, коли...
- Я хочу, щоб...
- Мені добре, коли...
- Мені приємно, коли...
- Мене радує, коли... тощо.

— Діти, а тепер я пропоную зафільмувати, як ми виконуємо фізкультхвилинку.

» Фізкультхвилинка

Діти виконують рухи відповідно до змісту вірша.

Встаньте діти, посміхніться,
Землі нашій поклоніться
За щасливий день вчорашній
І до сонця потягніться.
В різні боки нахиліться,
Веретенцем покрутіться.
Раз присядьте, два присядьте
І на стільці тихо сядьте.

— Діти, назвімо мешканцям планети Крук чарівні слова і навчімо, коли їх слід вживати.

» Дидактична гра «Чарівні слова»

Правила гри. Вихователь звертається до дітей із фразою, а ті додають ввічливе слово, якого бракує.

Варіанти для гри

- Марійко, дай мені іграшку! (*Будь ласка.*)
- Усе було дуже смачно! (*Дякую!*)
- Мені час іти додому. (*До побачення!*)
- Я не хотів тебе образити. (*Вибач!*)

— Кому на Землі ще, крім людей, потрібні добрі вчинки? (*Відповіді дітей.*) Звісно, це так. Наша планета жива, тому слід дбати про неї як про живу істоту.

» Дидактична гра «Оціни вчинок»

Правила гри. Дітям роздають сюжетні малюнки різних учинків людей. Малюнки повинні покласти картинки на доріжки: із добрими та поганими вчинками, пояснюючи свій вибір.

— Наше кіно вже готове. Пропоную намалювати малюнки про нашу планету Земля та надіслати на планету Крук разом із відеофільмом.

» Творча робота «Моя планета Земля»

Опис вправи. Діти малюють за задумом планету, її природу та інші багатства. Під час малювання лунає спокійна музика.

III. ПІДСУМОК

— Ми сьогодні говорили про добрі та погані вчинки. А ще ми зафільмували наше заняття. Сподіваюся, що фільм сподобається та допоможе мешканцям планети Крук. Що ще ви порадили б їм? (*Відповіді дітей.*)

Тема. Чекаємо на гостей

Дата _____

Група _____

Мета: уточнити знання дітей про правила поведінки за столом; формувати навички сервірування столу, прищеплювати культурно-гігієнічні навички під час приймання їжі; поглиблювати вміння дотримувати норми культури спілкування; розвивати увагу, мислення, зв'язне мовлення; виховувати бажання бути чемними та культурними, дотримувати правила поведінки за столом.

Матеріал: м'яч, предмети посуду, скатертина, стіл, малюнки посуду, лялька хлопчик Петрик, бублики, чай.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Гра-зазивалочка

Вихователь

Всі швиденько поспішіть
І до мене підійдіть!
В гості друга ми чекаємо,
Його усі ми знаємо.
Незабаром він прийде
І чайку з нами поп'є.

— Сьогодні я запросила до нас у гості свого друга Петрика.

— Ви любите приймати гостей?

— Як потрібно підготуватися до прийому гостей? (*Відповіді дітей.*)

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Нумо готуватися!

Щоб гостей нам зустрічати,
Треба посуд розставляти.
Щоб той посуд відшукати,
Треба весь його назвати.

» Дидактична гра «Назви посуд»

Правила гри. Вихователь демонструє малюнки посуду. Діти називають його та розповідають про його призначення.

— Сьогодні ми будемо частувати чаєм гостя. Нам знадобиться чайний посуд. Як ви гадаєте, який посуд називають чайним? (*Чайник, чашки, цукерницю, блюдечка, ложки, піали тощо.*) Я пропоную вам сервірувати стіл.

» Дидактична гра «Сервіруємо стіл» (*робота в групах*)

Правила гри. Діти об'єднуються в групи. Їм пропонують підійти до столика, де знаходяться предмети для сервірування столу: скатертина, чайний посуд, серветки, квіти. На дошці вивішують картина зі зразком сервірованого столу. Кожна група самостійно сервірує свій стіл.

— Пропоную повторити правила поведінки за столом.

» Дидактична гра «Знайди потрібне правило» (*робота в групах*)

Правила гри. На столі викладено паперові вази з малюнками правил поведінки за столом. Діти підходять групами, обирають правило, називають його та виставляють малюнок на дошку.

Теми малюнків

- Миття рук;
- користування серветками;
- положення ліктів та кистей;

- положення ніг під столом;
- охайне вживання їжі;
- ретельне пережовування їжі;
- використання столових приборів;
- заборона використання чужих тарілки, чашки тощо;
- заборона розмовляти з повним їжі ротом.

» Фізкультхвилинка

Діти виконують рухи за зразком вихователя.

Стали, діти, всі охоче.
 Кожен з нас здоров'я хоче.
 Піднімайте руки вгору —
 Сонце сили додасть хворим.
 Присідайте до землі,
 Будуть сили немалі.
 Пострибали всі мерщій,
 Хай покинуть втома й лінь.
 Нам же далі працювати,
 То й здоров'ячко слід мати.

— Діти, гостей частують смачною їжею. Пригадайте, що готують ваші мами для гостей. (*Відповіді дітей.*) Одного разу до мене на гостину завітав маленький хлопчик, який полюбляв кашу та суп. Пригадайте назви страв за основними продуктами, що я назву.

» Дидактична гра «Назви страву»

Правила гри. Вихователь називає продукти, необхідні для приготування каші та супу, а дітям потрібно назвати страву.

Варіанти для гри

- Каша з рису — ... (*рисова*);
- з гречки — ... (*гречана*);
- з манки — ... (*манна*);
- з пшона — ... (*пшоняна*);
- суп з гороху — ... (*гороховий*) тощо.

Чути стук у двері. З'являється лялька Петрик, діти з ним вітаються.

— Малята, як ви запросите Петрика до столу? (*Проходь, будь ласка! Сідай до столу тощо.*) Молодці, малята! Петрик прийшов не з порожніми руками. На гостинець він приніс в'язку смачних бубликів.

— Діти, Петрик хоче розповісти вам прислів'ями про правила поведінки за столом.

Прислів'я про правила поведінки за столом

- Їж пироги з грибами, а язик тримай за зубами.
- Їж більше, а говори менше.

— Діти, як ви розумієте ці прислів'я? Запам'ятаймо їх. (*Діти повторюють прислів'я.*) Малята, нумо частувати Петрика смачним чаєм з бубликами.

Діти сідають за столи, що сервірували, п'ють чай.

III. ПІДСУМОК

- Які правила поведінки за столом ви запам'ятали?
- Які ввічливі слова пам'ятаєте?
- Як ви допоможете матусі підготуватися до зустрічі гостей?
- Яка ваша улюблена страва?

Тема. Бережімо природу рідної місцини

Дата _____

Група _____

Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про природу рідного краю; навчати розуміти, що діяльність людей може шкодити природі; дати елементарні знання про збереження природи; розвивати пізнавальну активність, мислення, мовлення, уважність, пам'ять, уяву, вміння орієнтуватися в просторі, тактильні відчуття, дрібну моторику рук, творчі здібності; виховувати любов до природи, бажання дбати про неї, дотримувати правила екологічної поведінки.

Матеріал: ширма, жабка-рукавичка, карта, матеріал до дидактичної гри «Живе озеро», заготовки для конструювання, «басейн», пісок, камінці, фігурки мешканців озера, відерця з водою, друшляк, поливальниця, фізкультурне обладнання, великі цифри, фартушки, мішок для сміття, краплинка, 3 столи для виготовлення атрибутів.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Гра-привітання

Вихователь

Доброго ранку, мої малята!
Дуже рада вас вітати.
Наберемо в долоні сміху,
Кинемо всім на втіху.
Нашорошимо вуха,
Щоб могли уважно слухать.
Поплескаємо завзято
Та й почнемо наше заняття.
З хмарки крапелька злетіла
На долоньку мою сіла.

— Діти, а як ви гадаєте, де живе краплинка води? (*У річці, озері, морі.*)

З-за ширми з'являється жабка.

Жабка. Ква! Вітаю вас, малята! Я прийшла до вас по допомогу! Гине мій рідний дім — лісове озеро! Раніше вода у ньому була чистою, прозорою. А потім почали приходити до озера люди. Вони розпалювали на березі багаття, ламали очерет, закидали озеро сміттям. Мене ніде жити! Тільки ви можете мені допомогти — врятувати лісове озерце!

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Щоб відновити озеро, пригадайте, яким воно було.

— Чим укрите дно озера? (*Пісочком, камінцями, мушлями.*)

— Які рослини ростуть у воді? (*Очерет, латаття, водорості.*)

— А на березі? (*Дерева, кущі, трава, квіти.*)

— Які тварини мешкають в озері? (*Риби, жаби, ондатри, дикі качки, лебеді.*)

— Побудуймо справжнє озеро.

» Дидактична гра «Живе озеро»

Правила гри. Вихователь розкладає на столі фотографії озера, піску, каміння, очерету, водоростей, латаття, риби, рака, жаби. Пропонує кожній дитині обрати фото на власний розсуд — це буде її роль. Той, кому дісталось зображення озера, починає гру, промовляючи: «Я — Озеро, я беру собі Пісок», — знаходить дитину, що тримає зображення піску, бере її за руку і тримає до кінця гри. Дитина-Пісок говорить: «Я — Пісок, я беру собі Камінець», — і бере за руку гравця з відповідним зображенням і т. ін. Гра триває доти, доки всі діти не візьмуться за руки й останній гравець не замкне коло.

— Подивіться, яке веселе озеро ми утворили! А тепер поспішаймо лісове озерце рятувати. Візьмімо все, що нам для цього знадобиться.

» Дослід-обстеження «Пісок і камінці»

Кілька дітей за бажанням набирають у відерця пісок з мобільної пісочниці, інші складають у торбинки камінці з ящика. Вихователь запитує дітей, що вони відчувають.

Запитання до дітей

— Який пісок (*камінці*) — сухий чи мокрий?

— А яким він буде, якщо ми висиплемо його в озеро?

— Які камінці — тверді чи м'які?

— А пісок?

— Скільки камінців можна взяти в руку? (*Один-два.*)

— А піщинок? (*Багато.*)

— Чому? (*Камінці великі, а піщинки маленькі. Навіть полічити важко, скільки їх уміщається в долоні.*)

— От усе й готово! Діти, ми йдемо працювати — озерце розчищати, тож одягнімо робочий одяг.

Діти надягають рукавички, фартушки, беруть пакети для сміття.

— А куди ж нам іти?

» Фізкультхвилинка «Смуга перешкод»

• Ходьба по викладених слідах.

• Ходьба з переступанням через «пеньочки» (*кубики*).

• Стрибки «з купинки на купинку».

• Підлізання «під гілками дерев» (*під дугами*).

— Ось ми й дісталися озера. Діти, скільки тут сміття! Допоможімо бідолашному озеру!

» Діяльнісна вправа «Очищуємо озеро»

Опис вправи. Діти підходять до надувного басейну, захащеному сміттям — поліетиленовими пакетами, обгортками від цукерок, пластиковими пляшками та фігурками тварин: риб, жаб, раків.

Діти збирають сміття у пакет.

» Створення моделі озера

Опис вправи. У надувному басейні діти створюють «озеро». Під час роботи вони коментують свої дії: «На дно насипаємо пісок, кладемо камінці, висаджуємо водорості, очерет тощо».

— Чого бракує в озері? (*Води.*) А звідкіль в озерах та річках береться вода? (*З неба ідуть дощі, тане сніг.*) Як створити дощик? За допомогою якого посуду можна налити воду в наше майбутнє озеро так, аби було схоже на дощ? (*За допомогою поливальної.*)

Діти наливають воду у надувний басейн з поливальної та відерець крізь друшляк.

Ж а б к а. Ква! Дякую, малята, за порятунок! Я знала, що на вас можна покластися! Ось чарівний клубочок, що покаже вам короткий шлях до дитячого садка.

III. ПІДСУМОК

— Яке гарне озеро ми створили! Молодці, малята!

— Які умови потрібні мешканцям водойм для життя?

Тема. Мій рідний край

Дата _____

Група _____

Мета: ознайомити дітей з поняттями *Батьківщина, мала батьківщина*; поглиблювати знання назви країни, рідної місцевості; навчати цінувати красу рідної місцини; підвести до розуміння необхідності охороняти навколишнє середовище; розвивати зв'язне мовлення, уявлення, логічне мислення; виховувати любов до рідного міста та бажання дбати про його красу та чистоту.

Матеріал: лялька Тарасик, відеопрезентація «Краса рідного міста», розрізані картинки з краєвидами міста, прапор міста, малюнки добрих та поганих вчинків у громадських містах та природному довкіллі, стрічки жовтого кольору (за кількістю дітей), жовтий круг, конверти зеленого та чорного кольорів.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

» Гра-привітання

Вихователь

Доброго дня, сонце привітне!
Доброго дня, небо блакитне!
Доброго дня, в небі пташки!
Доброго дня, маленькі дубки!
Я вас вітаю, люблю, впізнаю,
Бо в одній Батьківщині живу!

— Діти, сьогодні ми поговоримо про рідний край, про нашу Батьківщину.

Різні в світі є країни,
Різні люди, різні діти,
Різні села, різні ріки,
Та з усіх одна Україна
Найдорожча нам усім!
А квітуха Куп'янщина —
Найрідніший в світі дім!

II. ОСНОВНИЙ МОМЕНТ

» Бесіда «Моє місто»

— Діти, пригадайте, як називається наша країна; наше місто (*село, селище*). Чи пам'ятаєте ви назву нашого садочка? Хто знає свою домашню адресу? Чи можна назвати наше рідне місто Батьківщиною? (*Відповіді дітей.*) Так, правильно, це наша мала батьківщина. Згадаймо всі видатні місця нашого міста.

» Дидактична гра «Склади пазли»

Правила гри. Діти об'єднуються в групи. Кожна група отримує картинку-пазл краєвиду рідного міста та складає її. Коли всі картинки будуть зібрані, діти по черзі підходять до кожної картинки та слухають розповідь про це місце. Розповіді можуть складати як діти, так і вихователь.

— Молодці, діти. Тепер подивіться на екран!

» Перегляд відеопрезентації «Краса рідного міста»

— Діти, ви звернули увагу на те, яке гарне наше місто? Я пропоную вам розповісти, що вас вразило найбільше, та дібрати слова, щоб описати нашу місцину.

» Дидактична вправа «Добери слова»

Правила гри. Діти утворюють коло. Вони по черзі беруть до рук прапор свого міста й описують його.

Очікувані відповіді

Наше місто:

- квітуче;
- яскраве;
- гарне;
- могутнє;
- старовинне;
- красиве тощо.

► Фізкультхвилинка

Діти виконують рухи за зразком вихователя.

Дітки маленькі весело йдуть,
Куп'янщину прославляють,
Мов квіточки цвітуть.
Маленькі руки
Кріпнуть і ростуть,
Куп'янськ прикрашають,
Всю працю віддадуть.
Дитячі в нас серденька,
Та щирі в них чуття,
Любити свій край
Будуть все життя.

— Діти, я бачу, що ви щиро любите наше місто. До нас завітав Тарасик. Він гуляв у міському парку. Хлопчик чомусь засмучений. Тарасик у парку побачив величезну купу сміття! Чого там тільки не було!

Тарасик. Я зібрав усе сміття. Адже у нашому місті завжди повинно бути чисто. Тому слід стежити за порядком.

— Діти, як у парку накопичилося багато сміття? Хто міг залишити його там? (Відповіді дітей.) Діти, а як ви поведетеся в громадських місцях, не смітите? (Відповіді дітей.) Пропоную пограти в гру і перевірити, чи знаєте ви правила поведінки в громадських місцях.

► Дидактична гра «Добре — погано»

Правила гри. На столі лежать малюнки добрих та поганих учинків людей у громадських місцях та природному середовищі. Вихователь пропонує дітям по черзі брати картинки та оцінювати дії героїв на малюнку. Малюнки гарних учинків малята складають у зелений конверт, а поганих — у чорний.

III. ПІДСУМОК

— Діти, візьміть промінчики доброти (*стрічки жовтого кольору*) і скажіть, що доброго ми можемо зробити для рідного міста.

► Дидактична вправа «Хай засяє сонце!»

Опис вправи. Діти беруть стрічки і прикладають їх до жовтого кола, утворюючи сонечко. Водночас вони розповідають, що саме можна зробити, піклуючись про рідне місто. (*Прибрати сміття, посадити дерева, стежити за чистотою тощо.*)

— Від добрих наших справ усе в нашому місті засяяло, ніби сонечко.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

ДЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ

Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:
— Всі народи бачиш ти з висот,
Всі долини і гірські шпилі.

Де ж найбільший на землі народ?
Де ж найкраще місце на землі?
Сонце усміхнулося здаля:
— Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні. А земля
Там найкраща, де вродився ти!

Дмитро Павличко